

Ovo je prevod originalnog dokumenta na nemačkom jeziku. Prevod je obezbeđen isključivo u informativne svrhe i nema pravnu snagu. Samo dokument na nemačkom jeziku je pravno obavezujući.

Deklaracija o saglasnosti za učešće u studiji:

Razvoj jezika kod monolingvalne i bilingvalne dece
(Istraživači: Stephanie Wermelinger i Kira Schwarz)

Poštovani staratelji,

Vaše dete učestvuje u studiji o razvoju jezika. Molimo vas da pažljivo pročitate sledeće informacije o istraživačkom projektu. Slobodno nas kontaktirajte ukoliko nešto nije jasno ili ukoliko želite dodatne informacije.

Sadržaj studije:

Prethodna istraživanja su pokazala da se monolingvalna i bilingvalna deca razlikuju u razvoju jezika. Na primer, deca koja odrastaju uz više jezika često imaju nešto manji rečnik u poređenju sa svojim monolingvalnim vršnjacima. Ovom studijom želimo detaljnije istražiti te razlike, sa ciljem da podržimo i monolingvalnu i bilingvalnu decu u njihovom jezičkom razvoju.

Detaljan postupak studije:

Studija se sastoji od nekoliko zadataka koji su osmišljeni kao igra. Koristimo kratku kompjutersku igru kako bismo evidentirali rečnik vašeg deteta. Dete će čuti reči na švajcarskom nemačkom jeziku ili na svom drugom jeziku i moći će da dodirne odgovarajuće slike na tabletu. U drugoj igri, dete sluša različite reči i rešava zagonetke. Traži se, na primer, da prepozna reči koje se rimuju ili da odredi koje reči imaju isti početni ili završni glas. Pored ovih igara, od vas kao staratelja ćemo tražiti da popunite upitnik o jezičkom okruženju vašeg deteta.

Trajanje studije:

Igre u okviru studije traju oko 30 minuta. Ukupno trajanje, uključujući objašnjenja i povratne informacije, iznosi oko 45 minuta po sesiji. U studiji će učestvovati ukupno 500 monolingvalne i bilingvalne dece uzrasta od 3 do 4 godine, u periodu od novembra 2024. do jula 2025.

Potencijalne koristi i prednosti učešća u studiji:

Učešće u ovoj studiji doprinosi aktuelnim istraživanjima u oblasti razvojne psihologije. Pored toga, pruža zanimljiv uvid u proces sprovođenja naučnih istraživanja u razvojnoj psihologiji. Kao zahvalnost, vaše dete će dobiti personalizovani sertifikat i mali poklon.

Potencijalni rizici učešća u studiji:

Posmatranje ponašanja vašeg deteta ne može izazvati nikakvu štetu. Ukoliko imate bilo kakvih nedoumica, rado ćemo razgovarati o mogućim rešenjima. U svakom trenutku možete odbiti ili prekinuti učešće u studiji bez navođenja razloga. Podaci prikupljeni do trenutka povlačenja mogu biti obrisani na vaš zahtev.

Skladištenje i objavljivanje podataka:

U okviru ovog projekta biće prikupljeni lični podaci vašeg deteta. Samo vrlo mali broj stručnjaka imaće pristup nešifrovanim podacima, i to isključivo radi obavljanja zadataka u okviru projekta. Sve osobe koje imaju pristup vašim podacima u okviru projekta obavezane su na poverljivost. Kada se podaci prikupljaju u svrhe studije, oni se šifruju. Šifrovanje znači da se svi podaci koji bi mogli da identifikuju vaše dete (ime, datum rođenja) brišu i zamenjuju ključem. Lista ključeva se čuva isključivo na univerzitetu. Osobe koje nemaju pristup ključu ne mogu povezati podatke sa vašim detetom. Osim toga, neobrađeni podaci mogu biti dostupni u potpuno anonimnom obliku za dalju naučnu upotrebu.

Poštujte se pravila zaštite podataka, a vi i vaše dete imate pravo da u svakom trenutku pregledate vaše podatke.

Slučajni nalazi:

Ovo je isključivo naučna studija u kojoj posmatramo ponašanje vašeg deteta. Podaci iz naših istraživanja ponašanja nisu klinički upotrebljivi. U veoma retkom slučaju da primetimo nešto neuobičajeno kod vašeg deteta (slučajni nalaz), obavestićemo vas o tome. Ako ne želite da budete obavješteni o takvim nalazima, molimo vas da nas unapred obavestite.

Lokacija studije:

Finansiranje studije:

Studija je finansirana od strane „Fonda za promociju akademskog podmlatka (FAN)” i Univerziteta u Cirihu.

Deklaracija o saglasnosti za učešće u studiji:

Razvoj jezika kod monolingvalne i bilingvalne dece

Broj studije (prijavljen odgovornom etičkom komitetu):	24.08.14
Naziv studije	Language development of monolingual and bilingual children
Odgovorna institucija	Universität Zürich Psychologisches Institut Entwicklungspsychologie: Säuglings- und Kindesalter Binzmühlestrasse 14, Box 21, 8050 Zürich, Schweiz
Mesto izvođenja:	
Direktor studije:	Kira Schwarz Tel: +41 44 635 74 84 E-Mail: weltentdecker-studien@psychologie.uzh.ch
Izvođač studije:	

- Moje dete _____ (ime)
rođeno _____, I ja
_____ (ime)
kao _____ (odnos prema detetu)

dobrovoljno učestvujemo u ovoj studiji. Mogu povući svoju saglasnost za učešće u bilo kom trenutku, bez navođenja razloga.

- Usmeno i pismeno sam informisan/a o cilju i proceduri studije, kao i o mogućim prednostima i nedostacima.
- Moja pitanja u vezi sa učešćem u ovoj studiji su zadovoljavajuće odgovorena. Mogu zadržati pisanu informaciju o studiji i dobijam kopiju svog obrasca saglasnosti. Prihvatam sadržaj pisane informacije o navedenoj studiji.
- Imao/la sam dovoljno vremena da donesem odluku.
- Razumem da je ovo isključivo naučna studija i da prikupljeni podaci nisu klinički upotrebljivi. Obavešten/a sam da ću, u veoma retkom slučaju da se uoči nešto neuobičajeno kod mog deteta (slučajni nalaz), biti obavešten/a, osim ako sam to prethodno odbio/la.
- Svestan/a sam da će podaci mog deteta biti skladišteni za analizu i arhivirani bez navođenja imena. Takođe, neobrađeni podaci mogu biti korišćeni za naučnu ponovnu upotrebu u potpuno anonimnom obliku. Svi podaci koji bi mogli da identifikuju mene ili moje dete biće šifrovani. Svi članovi osoblja odeljenja obavezani su na poverljivost.

Studija je odobrena od strane Etičkog komiteta Fakulteta za umetnosti i društvene nauke i biće sprovedena u skladu sa zakonima i regulativama Švajcarske. Ukoliko imate bilo kakva pitanja ili nedoumice, molimo vas da kontaktirate: hopwood@psychologie.uzh.ch.

Mesto, Datum	Potpis roditelja/staratelja/zakonskog zastupnika:

Potvrda o sprovođenju:

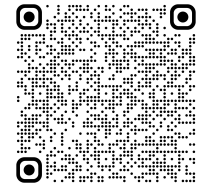
Ovim potvrđujem da sam ovom učesniku i/ili njegovom zakonskom zastupniku objasnio/la prirodu, značaj i implikacije studije. Uveravam da ću ispuniti sve obaveze vezane za ovu studiju.

Mesto, Datum	Potpis istraživača:

Upitnik

Hvala što ste učestvovali u našoj studiji sa vašim detetom. Ovaj upitnik postavlja pitanja o vašem detetu i njegovim starateljima. Vaši odgovori će biti zapisani anonimno, tretirani poverljivo i neće biti prosleđeni trećim stranama. Ako imate bilo kakvih pitanja, slobodno se obratite direktoru studije u bilo kojem trenutku (weltentdecker-studien@psychologie.uzh.ch, 044 635 74 84).

this document in
other languages

Pitanja o detetu

Koji je datum rođenja vašeg deteta?

Datum rođenja (dd.mm.gggg, npr. 12.03.2021): _____

Koji je pol vašeg deteta?

- Žensko
- Muško
- Drugo

Ima li vaše dete problema sa sluhom ili vidom?

- Da (molim vas da navedete) _____
- Ne

Da li ste vi, vaš pedijatar ili neka druga osoba bliska detetu ikada imali zabrinutosti u vezi sa razvojem vašeg deteta?

- Da (molim vas da navedete) _____
- Ne

Pitanja o starateljima

Pod **starateljima** se smatraju osobe koje žive u istom domaćinstvu sa vašim detetom, u celosti ili delimično, i koje igraju ključnu ulogu u vaspitanju vašeg deteta (npr. majke, očevi).

Ako ste vi jedan od ovih staratelja, molimo vas da odgovorite na pitanja o prvom staratelju u svoje ime.

Koliko staratelja ima vaše dete?

Broj staratelja: _____

Pitanja o prvom staratelju

Kakav je odnos prvog staratelja (moguće vi) sa detetom?

- Roditelj 1
- Roditelj 2
- Drugi (molimo vas da navedete) _____

Da li ste vi ovaj staratelj?

- Da
- Ne

Koji je pol prvog staratelja (moguće vi)?

- Žensko
- Muško
- Drugo

Koje je najviše obrazovanje prvog staratelja (moguće vi)?

- Bez kvalifikacije za završenu školu
- Obavezno školovanje
- Stručna obuka / pripravnički staž (Berufsmaturität, EBA, EFZ)
- Opšteobrazovne škole (gimnazija / Gymnasium, Fachmaturität, Fachmittelausweis)
- Visoko stručno obrazovanje (Höhere Fachprüfung HFP, Berufprüfung BP, Diplom HF)
- Univerzitetska diploma (Bachelor, Master, doktorat)

Koji je približni mesečni neto prihod vašeg domaćinstva pre poreza?

Ovo se odnosi na iznos koji ostaje nakon odbitka doprinosa za socijalno osiguranje. Molimo vas da procenite prihod vašeg domaćinstva, uzimajući u obzir sve izvore prihoda i uključujući sve članove domaćinstva.

- Manje od CHF 2'000
- CHF 2'000 - CHF 4'000
- CHF 4'000 - CHF 6'000
- CHF 6'000 - CHF 8'000
- CHF 8'000 - CHF 10'000
- CHF 10'000 - CHF 12'000
- CHF 12'000 - CHF 14'000
- CHF 14'000 - CHF 16'000
- Više od CHF 16'000
- Ne želim da odgovorim.

Pitanja o drugom staratelju

Ova pitanja treba da popunite samo ako vaše dete ima više od jednog staratelja.

Kakav je odnos drugog staratelja prema detetu?

- Roditelj 1
- Roditelj 2
- Drugi (molimo vas da navedete) _____

Welchem Geschlecht fühlt sich die zweite Bezugsperson zugehörig?

- Weiblich
- Männlich
- Divers

Koji je pol drugog staratelja ?

- Bez kvalifikacije za završenu školu
- Obavezno školovanje
- Stručna obuka / pripravnički staž (Berufsmaturität, EBA, EFZ)
- Opšteobrazovne škole (gimnazija / Gymnasium, Fachmaturität, Fachmittelausweis)
- Visoko stručno obrazovanje (Höhere Fachprüfung HFP, Berufprüfung BP, Diplom HF)
- Univerzitetska diploma (Bachelor, Master, doktorat)

Hvala što ste izdvojili nekoliko minuta svog vremena. Molimo vas da ovaj upitnik vratite jednom od istraživača.

Tabela jezika

Ova tabela nam pomaže da shvatimo koliko vaše dete čuje koji jezik/jezike u svakodnevnom životu. Ovo je važno za našu istraživanje. Jednostavno pratite korake 1-4, kao u primeru sa našim detetom "Lio" ispod.

Napomena: Svakodnevni život vašeg deteta se takođe može promeniti. Deca često prolaze kroz nekoliko situacija brige u svom životu. Situacija brige je definisani period u kojem se briga o vašem detetu sprovodi prema određenoj strukturi/ritmu.

Naše primer dete Lio imalo je 2 situacije brige u svom životu do sada. Zbog toga postoje 2 različite tabele za Lio:

- **Situacija brige 1** = 0 – 1 godine i 3 meseca: briga samo od strane majke i oca
- **Situacija brige 2** = 1 godine i 3 meseca do sada: briga od strane majke, oca, vrtića (KiTa) i bake (nonna)

Molimo vas da popunite novu tabelu za svaku situaciju brige.

Molimo navedite jezik što je preciznije moguće (npr. napravite razliku između švicarskog njemačkog i standardnog njemačkog ili američkog i britanskog engleskog).

im Alter von 0 Monate

bis

1 Jahr und 3 Monate

1. Unesite starost vašeg deteta kada je počela i kada je završena situacija u kojoj se dete brinulo.
npr. Lio je bio pod brigom samo majke i oca od 0 meseci do 1 godine i 3 meseca = situacija brige 1.

Jahr und 3 Monate bis 3 Jahre

	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag	Samstag	Sonntag	Wer/Wo	Sprache
06:00								Mama	Schweizerdeutsch
07:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Papa	Italienisch
08:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama, Papa		
09:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama, Papa		
10:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama		
11:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama		
12:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama		
13:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama		
14:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama		
15:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama, Papa		
16:00	Mama	Mama	Mama	Mama, Papa	Mama	Mama, Papa	Mama		
17:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama		
18:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama		
19:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama		
20:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama		
21:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama		
22:00									

	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag	Samstag	Sonntag	Wer/Wo	Sprache
06:00								Mama	Schweizerdeutsch
07:00	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Papa	Italienisch
08:00	Mama	Mama	Nonna	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa	KiTa	Schweizerdeutsch
09:00	Mama	Mama	Nonna	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa	Nonna	Italienisch
10:00	Mama	Mama	Nonna	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa		
11:00	Mama	Mama	Nonna	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa		
	Mama	Papa	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa			
	Mama	Papa	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa			
	Mama	Papa	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa			
	Mama	Papa	Papa	KiTa	Mama, Papa	Mama, Papa			
	Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa		
	Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa		
	Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa		
	Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa		
	Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa	Mama, Papa		

2. Unesite sve staratelje/mesta i njihove jezike u ovoj periodu.
npr. Majka govori nemački sa Liom, otac govori italijanski sa Liom.

3. Popunite tabelu za tipičnu nedelju. Unesite kada je vaše dete obično pod brigom koga.
npr. Lio je pod brigom samo majke ponedeljkom, utorkom i petkom. U svim ostalim trenucima, pod brigom su i majka i otac.

4. Popunite novu tabelu za svaku novu situaciju brige.
npr. Kako je Lio odrastao, njegova situacija brige se promenila. Sada ga paze majka, otac, nonna i vrtić = situacija brige 2.